

مدلینگ کودکان یا کودکان کار لاکچری!!!

هرگاه در مورد خشونت درباره کودکان صحبت می کنیم، بلافاصله صورت سرخ شده و بدن کودک در ذهن تجسم می شود و خشونت را تنها آزارهای فیزیکی می دانیم. در حالی که خشونت های دیگری در رنگ و لعاب زیبایی!!! در حق کودکان آزار دهنده تر، مخرب تر و خطرناک تر از خشونت های جسمی و روانی است.

این روزها همه چیز تغییر کرده است، همانگونه که به فراخور مدرنیسم و گره خوردن روزمرگی ها به فضای مجازی بر آمار جرم و جنایت ها افزوده است و شیوه های نوین در این زمینه خلق کرده است، بالطبع آسیب های اجتماعی هم تا حدی تغییر پیدا کرده است، کودکان کار همیشه ژنده پوش نیستند، همیشه نامرتب و به هم ریخته نیستند، اتفاقاً کودکان کاری پیدا می شوند که لباس های گرانیقیمت به تن دارند و با تقلید از حرفه ای ترین سلبریتی های دنیا، به گونه ای ژست می گیرند تا لایک بیشتری بگیرند. تفاوت این است که کودکان کار خیابانی، کودکی ها و معصومیت خود را صرف تأمین نگاه مادی خانواده های خود می کنند، اما کودکان کار فضای مجازی علاوه بر تأمین مادی، به اغنای روحی والدین خود هم می پردازند.

پدر و مادری که فرزندان خود را در سر چهارراه ها می گذارند با پدر و مادری که عکس فرزندان خود را در صفحات مجازی به نمایش می گذارند تا از طریق آن کسب درآمد کنند، مشابهت هایی در ایده و رفتار دارند؛ کار هر دوی آنها غیرقابل دفاع است.

آنچه خطرناک است، الگو شدن این سبک مادری و فرزند داری برای مردم است و متأسفانه حالا نگاه تعداد زیادی از اقشار جامعه به این مادران، مادرانی موفق و الگوست؛ طوری که حتی سوالات مشاوره ای خود را نیز از این مادران می پرسند. در حالی که این مادران پیش از آنکه برای فرزندشان مادری کنند، برای صفحات اینستاگرامشان حکم مادر را دارند تا بتوانند با جذب مخاطب بیشتر از طریق تبلیغ توسط کودکانشان، کسب درآمد کنند. وقتی صفحات اینستاگرام را باز می کنید مملو از کودکانی شده که شبیه مانکن های بزرگسال در انواع و اقسام حالات و مکان ها با لباس های مختلف ژست عکس گرفته و خود را به نمایش گذاشته اند. کودکانی که نگاه آنها عاری از کودکانه ها و شیطنت های بچگانه است و تمام مدت به این فکر می کنند من باید شبیه برترین سلبریتی ها باشم تا بتوانم لایک بیشتری دریافت کنم. اما پشت این عکس ها چه می گذرد؟

والدینی که تمام انرژی خود را صرف نمایش کودک خود در صفحات مجازی می کنند تا بتوانند از طریق ظاهر وی نظر مخاطبان را به خود جلب کنند و این کودکان هستند که بی خبر از ماجرا، همه تلاش خود را می کنند تا برای موجه جلوه داده شدن بهترین نقش را ایفا کنند. به طور مثال بتوانند همانند یک فرد بزرگسال در افق خیره شوند، یا شبیه یک پرنسس با لباس خود به سیندرلا شدن برسند و حتی شبیه بازیگران هالیوودی اقتدار مردانه چهره خود را با عینک آفتابی نشان دهند.

بازار مدلینگ کودکان و سلبریتی های اینستاگرامی اینروزها خیلی داغ است که بواسطه رنگ و لعاب های جذابش به گمان کسی نمیرسد نوعی کودک آزاریست.

نوعی کودک آزاری در طبقه نسبتاً مرفه جامعه که اتفاقاً فارغ از دغدغه های روزمره بهترینها را برای کودک خود می خواهند.

این موضوع می تواند در آینده باعث اسبیه‌های روانی مختلف برای کودک باشد.

کودکان وقتی از خود رفتارهای بزرگترها را بروز می دهند، شیرین تر و دوست داشتنی تر می شوند. در این میان برخی از والدین کودکان خود را آرایش می کنند که از نظر روانشناختی برای جسم و روان کودک زیان آور است.

زمانی که کودکان در قالب مدل های مختلف به عرضه لباس های گوناگون در مقابل چشم تماشاگران و در زیر نورهای آزاردهنده پرژکتورها قرار می گیرند، خود دچار آزار جسمی و روحی می شوند، این حرکات به لحاظ آسیب شناسی اجتماعی مصداق بارز کودک آزاری و خشونت در حق کودکان است، چرا که کودک برای چند ساعت ممکن است. از این مناظر و حرکات احساس رضایت داشته باشد، باید در نظر داشت که چه اتفاقی در سایه انجام این مهم برای کودکان رخ خواهد داد.

آرایش کودکان و پوشاندن لباس های غیر متعارف می تواند باعث بروز رفتارهای نامناسب در بزرگسالی شود، چرا که کودک به این وضعیت عادت کرده است و این احتمال وجود دارد که دیگر نتوان او را از این رفتارها جدا کرد.

استفاده از لوازم آرایش نیز برای کودکان مخرب است. دختر بچه ها به دلیل غریزه ای که دارند و با دیدن آرایش کردن نزدیکان خود علاقه مند می شوند که آنها نیز این کار را انجام دهند و گاهی به صورت پنهانی از لوازم آرایشی استفاده می کنند که این خود می تواند خطرات بیشتری را متوجه کودک کند، با توجه به وجود مواد شیمیایی و فلزات خطرناک در لوازم آرایشی استفاده از آنها روی پوست کودک نه تنها آزارهای جسمی به کودکان تحمیل می کند، بلکه از نظر روحی نیز آنها دچار ضعف اعتماد به نفس در آینده می کند. گویی برخی از مادران عجله دارند که دخترشان بزرگتر از سن خود نشان دهند و به همین دلیل در مهمانی ها و مراسم مختلف دختر بچه سه چهار ساله را آرایش می کنند و لباس های غیر متعارف بر او می پوشانند که این خود می تواند پایه عادات نامناسب را در فرد پایه ریزی کند. بنابراین والدین بدون در نظر گرفتن عواقب کودک خود را به سوی آینده نامعلوم هدایت می کنند. استفاده از لوازم آرایش باعث تغییر شکل کودکان می شود که این خود می تواند باعث بروز تضاد رفتاری در فرد شود.

منع کودکان از تحصیل و زندگی و خسته نمودن بیش از اندازه آنها نیز از جمله دیگر عوارض مدلینگ کودکان محسوب می شود، این در حالی است که رقابت و پیروی کردن دیگر کودکان نیز پیش بینی می شود، چرا که این امکان نیز وجود دارد، کودکان دیگری که در این زمینه فعالیتی ندارند، به ابزاری برای آزار والدین تبدیل شوند، چرا که آنها پس از دیدن عکس ها و تحسین های کاذب اطرافیان به این کودکان علاقه مند می شوند که آنها نیز به این فعالیت وارد شوند

از این رو لازم است، بنیان این امر ابتدا با روانشناسان کودک در این زمینه ها مشورت کرده و نظر آنها را نیز در این خصوص جویا شوند و فقط به اعتبار رضایت والدین این رفتارها را انجام ندهند. چرا که والدین به هر دلیل زمانی کودکانشان مورد توجه قرار می گیرند، خرسند و سرافراز شده و برای تفاخر میان دوستان و آشنایان پیدا می کنند.

کودکان مدلینگ با اضطراب مواجه می شوند

اضطراب نیز از دیگر آسیب های روحی مدلینگ کودکان است در نتیجه آینده ای که می توان برای این کودکان پیش بینی کرد، اتفاقات مثبتی نخواهد بود، به همین دلیل انتظار می رود که والدین دقت بیشتری را داشته باشند، چرا که بزرگسال خود این حرفه را انتخاب می کند، اما کودک چون اختیاری ندارد و این زرق و برق سازی که با انگیزه مشهور شدن کودک یا با انگیزه اقتصادی یا هر دلیل دیگری دارند، قانون در این مواقع باید ورود داشته باشد و نظارت و توجه بیشتری به مقوله مدلینگ کودکان داشته باشد.

ما زمانی که درباره سلامت روان کودک صحبت می کنیم، باید در نظر داشته باشیم که دوران کودکی حساس است به گونه ای که در بیشتر موارد توصیه می شود، به جای تعریف از ظاهر کودک از توانایی های او تعریف و تمجید کنیم، این مهم سبب می شود که کودک به پرورش فکر و خرد خود بیشتر از ظاهر توجه داشته باشد. حال اگر کودکی را آرایش کنیم، در حقیقت پیام غیرمستقیم این است که زیبایی های او کافی نیست و برای تایید دیگران باید این کار را انجام دهد در بیشتر موارد افراد از نوع آرایش دوران کودکی خود رضایت ندارند که این خود می تواند موجب بروز خشم و اضطراب شود، امروزه در بیشتر مواقع شاهد صفحه های اختصاصی کودکان در فضای مجازی هستیم که این خود می تواند نمونه بارز کودک آزاری محسوب شود و در بزرگسالی می تواند باعث کاهش اعتماد به نفس در کودکان شود.

یکی از مشکلات بزرگ این است که به کودکان خود این آموزش را می دهیم که مرز زندگی خصوصی و عمومی را نشناسند و علت اصلی این امر نیز به دلیل علاقه والدین به فضای مجازی است.

از سوی دیگر باید متذکر شد که استفاده از عکس کودکان آرایش کرده در فضای مجازی خود می تواند آثار منفی را به دنبال داشته باشد که البته این مهم مرتبط با سواد رسانه است که امروزه بسیاری از سواد رسانه ای اندک برخوردارند، چرا که اگر افراد دارای سواد رسانه بودند، هیچ گاه عکس های آرایش کرده کودک خود را در شبکه اجتماعی منتشر نمی کردند، چرا که احتمال سوء استفاده از کودکان به این دلیل وجود دارد.

والدینی که با هدف مدلینگ کودکانشان، درآمدزایی می‌کنند، فارغ از آسیب روانی، کرامت کودک را خدشه‌دار می‌کنند و این موضوع از مصادیق بارز کودک آزاری محسوب می‌شود چرا که آنها با خدشه دار کردن روحیات کودک کسب درآمد و صرفاً سودجویی می‌کنند و طبق قانون حمایت از کودکان و نوجوانان این مسئله قابل پیگیری است.

کودکان موجوداتی دارای احساس هستند و تنها تجربه شان از بزرگ‌ترها کمتر است، حال آنکه عموماً والدین تصور می‌کنند مالک فرزندانشان هستند. امروزه کودکان از زمان تولد همه لحظاتی‌شان ثبت و ضبط می‌شود و در معرض همگان قرار می‌گیرد، این در حالیست که ما به این نحو هویت فرزندمان را می‌سازیم و اجازه نمی‌دهیم که کودکمان در نوجوانی هویت خودش را تغییر دهد.

هویت موضوع بین الاذهانی است، افراد خود را در آینه دیگران می‌شناسند، حال آنکه ما به کودکمان اجازه نمی‌دهیم خودش نشان دهد دارای چه هویتی است،

شاید کودکمان نخواهد زمانیکه شعری می‌خواند تصویری از او منتشر شود این در حالیست که به کودکمان پاداش می‌دهیم شیرین کاری کند یا شعر بخواند. این مسئله باعث می‌شود که کودک شخصیت تایید طلب داشته باشد، یعنی **"برای اینکه نشان دهیم تو وجود داری لازم است به تایید دیگران برسی، هرچقدر مهر و تایید دیگران بیشتر باشد یعنی تو بیشتر وجود داری"**، این موضوع یکی از بزرگ‌ترین پیامدهای منفی را به دنبال دارد که ما به آن توجه نداریم.

در فرهنگ ما بسیاری از مادران به دلیل این که امکان نمایش خود را ندارند ترجیح می‌دهند از کودک خود استفاده کنند و زمانیکه که فرزندشان به دلیل زیبایی لایک کسب می‌کند، گویی خودش آن را کسب کرده است، به دلیل اینکه مادر امکان بروز خود را در فضای مختلف ندارد پس از کودک به عنوان کالا استفاده می‌کند.

اینروزها ژانری تحت عنوان مادران اینستاگرامی وجود دارد که هویت خود را در اینستاگرام با کودکشان تعریف می‌کنند، کودکی که به مرور تبدیل به منبع کسب درآمد می‌شود. این مادران بدون اینکه حتی خودشان بدانند به فرزندشان به عنوان کالا یا ابزاری نگاه می‌کنند و نمی‌دانند که کودکشان را آزار می‌دهند و حقوق روحی و روانی آنها نادیده گرفته می‌شود.

کودک هیچ لحظه خصوصی ندارد، اتفاقی که افتاده این است که والدین نسبت به پیامدهای منفی که اتفاق می‌افتد آگاه نیستن

مدلینگ و اعتماد به نفس کاذب!!!

همه کودکان استعدادهای بالقوه‌ای دارند و نیاز است تا محیط غنی یادگیری کودک را تسهیل کند. در مبحث مدلینگ کودکان با ایجاد اعتماد به نفس کاذب، کودک برای کشف و شکوفایی استعدادهای خود تلاش زیادی نخواهد کرد و تنها به ابعاد ظاهری و شرایط خاص برای حضور در دنیای مجازی توجه می‌کند.

در کانون توجه دیگران قرار گرفتن حس برتری کاذب به کودکان می‌دهد چراکه این پیام‌ها با لایک‌های بیشماری که از سوی مخاطبان ارسال می‌شود به کودک داده می‌شود که: "تو مهم هستی"، "همه تورا دوست دارند" و "چهره و ظاهر تو زیباست". و نیز این حس می‌تواند انتخاب‌های او را در آینده و در سنین بزرگسالی با مشکل مواجه کند. همچنین در ارتباط‌های او از قبیل دوستیابی، انتخاب در رشته تحصیلی و حتی انتخاب همسر او را دچار مشکل کرده و این خود برتری ممکن است هیچگاه برطرف نشود.

از طرفی دیگر زمانی که کودکان در دنیای واقعی، دور از دنیای مجازی همراه با همسالان خود بازی می‌کنند دیگر احساس برتری نداشته و احساس ارزشمندی که به صورت کاذب در دنیای مجازی ایجاد شده از بین می‌رود، این حالت سبب کاهش عزت نفس در این کودکان می‌شود چراکه در فضای مجازی ارزشمندی را به ظاهر و توجه افراطی می‌دانند، اما در دنیای واقعی چون توجه خاص وجود ندارد، عزت نفس کودک دچار آسیب می‌شود.

احتمال به خطر افتادن امنیت کودکانی که مدل هستند

از عوارض توجه افراطی به کودکان را واکنش‌های رفتاری منفی مانند پرخاشگری، عصبانیت و .... دانست.

انتشار عکسهای کودکان مدلینگ در دنیای مجازی امنیت کودکان را به خطر می اندازد. با انتشار این عکسها امکان دارد اطلاعات یک کودک زیبا و خاص به دست سوءاستفاده کنندگان بیفتد و خطراتی را برای کودک ایجاد کند.

لایک‌هایی که کودک را در بزرگسالی با مشکل مواجه می‌کند

کودکان باید فرآیند طبیعی رشد خود را به صورت طبیعی و گام به گام طی کنند، ورود به عرصه مشاغل در سن کودکی به خصوص مشاغلی از قبیل مدلینگ و فاصله از دنیای کودکانه تغییراتی را در شخصیت کودک به وجود می‌آورد. ما کودکان را دانشمندانی فعال می‌نامیم که به صورت مداوم در حال کشف دنیای بیرون هستند تا به رشد ذهنی بالاتری برسند. اما باید توجه کرد که رشد ذهنی بستگی به میزان غنی بودن محیط زندگی آنها از محرکهای مختلف دارد، محرکهایی که خلاقیت آنها را تقویت کرده و کودک را به بینشی برساند که بتوانند تصمیمات درستی برای زندگی خود بگیرند.

الهام هاشمی

درمانگر کودک و نوجوان